

Ohjeet

**Ohjeet 5/2019 kriteereistä, jotka koskevat yleisen
tietosuoja-asetuksen mukaista oikeutta tulla unohtetuksi
hakukoneiden tapauksessa**

(osa 1)

Versio 2.0

Annettu 7. heinäkuuta 2020

Versiohistoria

Versio 2.0	7. heinäkuuta 2020	Ohjeiden hyväksyminen julkisen kuulemisen jälkeen
Versio 1.1	17. helmikuuta 2020	Pieniä korjauksia
Versio 1.0	2. joulukuuta 2019	Ohjeiden hyväksyminen julkista kuulemista varten

Sisällysluettelo

Johdanto.....	4
1 Perusteet oikeudelle pyytää tietojen poistamista hakutulosten luettelosta tietosuojasetuksen mukaisesti.....	6
1.1 Peruste 1: Oikeus pyytää tietojen poistamista hakutulosten luettelosta, kun henkilötietoja ei enää tarvita hakukoneen ylläpitäjän suorittamaan käsittelyyn (17 artiklan 1 kohdan a alakohta).7	
1.2 Peruste 2: Oikeus pyytää tietojen poistamista hakutulosten luettelosta, kun rekisteröity peruuttaa suostumuksen, johon käsittely on perustunut 6 artiklan 1 kohdan a alakohdan tai 9 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti, eikä käsittelyyn ole muuta laillista perustetta (17 artiklan 1 kohdan b alakohta)	8
1.3 Peruste 3: Oikeus pyytää tietojen poistamista hakutulosten luettelosta, kun rekisteröity on käyttänyt oikeuttaan vastustaa henkilötietojensa käsittelyä (17 artiklan 1 kohdan c alakohta)	8
1.4 Peruste 4: Pyyntö poistaa tiedot hakutulosten luettelosta, kun henkilötietoja on käsitelty lainvastaisesti (17 artiklan 1 kohdan d alakohta).....	10
1.5 Peruste 5: Oikeus pyytää tietojen poistamista hakutulosten luettelosta, kun henkilötiedot on poistettava lakisääteisen veloitteen noudattamiseksi (17 artiklan 1 kohdan e alakohta).....	10
1.6 Peruste 6: Oikeus pyytää tietojen poistamista hakutulosten luettelosta, kun henkilötiedot on kerätty tietoyhteiskunnan palvelujen suoraan lapselle tarjoamisen yhteydessä (17 artiklan 1 kohdan f alakohta).....	11
2 Poikkeukset oikeuteen pyytää tietojen poistamista hakutulosten luettelosta 17 artiklan 3 kohdan mukaisesti.....	11
2.1 Käsittely on tarpeen sananvapautta ja tiedonvälityksen vapautta koskevan oikeuden käyttämiseksi.....	12
2.2 Käsittely on tarpeen rekisterinpitäjään sovellettavan lakisääteisen veloitteen noudattamiseksi tai jos käsittely tapahtuu yleistä etua koskevan tehtävän suorittamista tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämistä varten	14
2.2.1 Lakisääteinen velvoite	14
2.2.2 Käsittely tehdään yleistä etua koskevan tehtävän suorittamista tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämistä varten	15
2.3 Kansanterveyteen liittyvää yleistä etua koskevat syyt.....	16
2.4 Yleisen edun mukaiset arkistointitarkoitukset taikka tieteelliset tai historialliset tutkimustarkoitukset tai tilastolliset tarkoitukset 89 artiklan 1 kohdan mukaisesti, jos 1 kohdassa tarkoitettu oikeus todennäköisesti estää kyseisen käsittelyn tai vaikeuttaa sitä suuresti	16
2.5 Oikeudellisen vaateen laatiminen, esittäminen tai puolustaminen	17

Euroopan tietosuojaneuvosto, joka

ottaa huomioon luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta 27. päivänä huhtikuuta 2016 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679, jäljempänä 'yleinen tietosuoja-asetus', 70 artiklan 1 kohdan e alakohdan,

ottaa huomioon ETA-sopimuksen sekä erityisesti sen liitteen XI ja pöytäkirjan 37, sellaisina kuin ne ovat muutettuina 6. päivänä heinäkuuta 2018 annetulla ETA:n sekakomitean päätöksellä N:o 154/2018¹,

ottaa huomioon työjärjestyksensä 12 ja 22 artiklan,

ON ANTANUT SEURAAVAT OHJEET:

JOHDANTO

1. Euroopan unionin tuomioistuimen, jäljempänä '**unionin tuomioistuin**', 13. toukokuuta 2014 asiassa Costeja² antaman tuomion mukaan rekisteröity voi pyytää **hakukoneen ylläpitäjää**³ poistamaan henkilön nimellä suoritettun haun johdosta näkyvästä hakutulosten luettelosta yhden tai useamman linkin verkkosivuihin.

2. Googlen avoimuusraportin⁴ mukaan niiden URL-osoitteiden prosenttiosuus, joita Google ei ole poistanut hakutulosten luettelosta, ei ole kasvanut viimeisen viiden vuoden aikana tuomion antamisesta. Unionin tuomioistuimen tuomion jälkeen rekisteröidyt näyttävät kuitenkin olevan tietoisempia oikeudestaan tehdä valitus poistopyyntöjensä hylkäämisestä, koska valvontaviranomaiset ovat havainneet, että valitukset siitä, että hakukoneiden ylläpitäjät eivät suostu poistamaan linkkejä luetteloista, ovat lisääntyneet.

3. Euroopan tietosuojaneuvosto, jäljempänä '**tietosuojaneuvosto**', valmistelee toimintasuunnitelmansa mukaisesti ohjeita yleisen tietosuoja-asetuksen, jäljempänä '**tietosuoja-asetus**', 17 artiklan osalta. Siihen asti, että kyseiset ohjeet ovat valmiit, valvontaviranomaisten on jatkettava rekisteröityjen valitusten käsittelyä ja tutkimista siinä määrin kuin se on mahdollista ja niin nopeasti kuin mahdollista.

4. Tämän asiakirjan tarkoituksena on siis tulkita tietosuoja-asetuksen 17 artiklassa tarkoitettua oikeutta tulla unohdetuksi, jäljempänä '**oikeus pyytää tietojen poistamista hakutulosten luettelosta**', hakukoneita koskeissa tapauksissa. Tietosuoja-asetuksen 17 artiklassa onkin säädetty erityisesti oikeudesta tulla unohdetuksi, jotta asiassa Costeja annetussa tuomiossa vahvistettu oikeus pyytää tietojen poistamista luettelosta voidaan ottaa huomioon.

¹ Viittauksilla "jäsenvaltioihin" tarkoitetaan koko tässä lausunnossa ETAn jäsenvaltioita

² Unionin tuomioistuin, asiassa C-131/12, Google Spain SL ja Google Inc. v. Agencia Española de Protección de Datos (AEPD) ja Mario Costeja González, 13. toukokuuta 2014 annettu tuomio.

³ myös verkkoarkistot, kuten archive.org

⁴ <https://transparencyreport.google.com/eu-privacy/overview?hl=en>

5. Lokakuun 24. päivänä 1995 annetun direktiivin 95/46/EY, jäljempänä 'direktiivi', ja unionin tuomioistuimen edellä mainitun asiassa Costeja antaman tuomion⁵ mukaan oikeus pyytää tietojen poistamista hakutulosten luettelosta sisältää kaksi oikeutta (vastustamisoikeuden ja oikeuden tietojen poistamiseen, joista molemmista on säädetty tietosuoja-asetuksessa). Asetuksen 21 artiklan soveltaminen onkin nimenomaisesti katsottu poistamisoikeuden kolmanneksi perusteeksi. Siksi sekä tietosuoja-asetuksen 17 artiklaa että sen 21 artiklaa voidaan käyttää oikeusperustana tietojen poistamista hakutulosten luettelosta koskevista pyynnöistä. Vastustamisoikeudesta ja oikeudesta saada tiedot poistetuksi säädettiin jo direktiivissä. Kuten jäljempänä osoitetaan, tietosuoja-asetuksessa käytetyt sanamuodot vaativat kuitenkin näiden oikeuksien tulkinnan täsmentämistä.

6. Aivan aluksi on huomautettava, että vaikka tietosuoja-asetuksen 17 artiklaa sovelletaan kaikkiin rekisterinpitäjiin, tässä asiakirjassa keskitytään ainoastaan hakukoneen ylläpitäjien suorittamaan käsittelyyn ja rekisteröityjen toimittamiin tietojen poistamista luettelosta koskeviin pyyntöihin.

7. Tietosuoja-asetuksen 17 artiklaa sovellettaessa on otettava huomioon tiettyjä näkökohtia hakukoneen ylläpitäjien suorittaman tietojenkäsittelyn osalta. Tämän osalta on tarpeen todeta, että hakukoneen ylläpitäjän toiminnan yhteydessä suoritettu henkilötietojen käsittely on erotettava käsittelystä, jota suorittavat ulkoisten verkkosivustojen julkaisijat, kuten verkkoutisten sisältöä tarjoavat tiedotusvälineet⁶.

8. Jos rekisteröity saa poistetuksi hakutulosten luettelosta tietyn sisällön, kyseinen sisältö poistetaan rekisteröityä koskevasta hakutulosten luettelosta, kun haku perustuu lähinnä henkilön nimeen. Tämä sisältö on kuitenkin edelleen saatavilla muita hakukriteereitä käyttämällä.

9. Tietojen poistamista luettelosta koskevat pyynnöt eivät johda siihen, että henkilötiedot poistetaan kokonaan. Henkilötietoja ei siis poisteta lähdeverkkosivustolta eikä hakukoneen ylläpitäjän indeksistä ja välimuistista. Rekisteröity voi esimerkiksi pyrkiä siihen, että hakukoneen indeksissä luettelosta poistetaan henkilötiedot, jotka ovat peräisin tiedotusvälineestä, esimerkiksi uutisartikkelista. Tässä tapauksessa linkki henkilötietoihin voidaan poistaa luettelosta hakukoneen indeksissä. Kyseessä oleva artikkeli kuitenkin pysyy tiedotusvälineen hallinnassa, ja se voi pysyä julkisesti saatavilla ja käytettävissä, vaikka se ei enää näykään sellaisiin hakuihin perustuvissa hakutuloksissa, jotka periaatteessa sisältävät rekisteröidyn nimen.

10. Hakukoneen ylläpitäjiä ei kuitenkaan ole yleisesti vapautettu velvoitteesta poistaa tiedot kokonaan. Joissakin poikkeuksellisissa tapauksissa niiden on poistettava tiedot tosiasiallisesti ja kokonaan indekseistään tai välimuisteistaan. Jos esimerkiksi hakukoneen ylläpitäjät lakkaisivat noudattamasta alkuperäisen julkaisijan toteuttamia robots.txt-tiedoston pyyntöjä, niillä olisi itse asiassa velvollisuus poistaa kokonaan sisältöön johtava URL-osoite sen sijaan, että ne poistaisivat hakutulosten luettelosta tiedot, jotka pääosin perustuvat rekisteröidyn nimellä tehtävään hakuun.

11. Tämä asiakirja jakautuu kahteen aiheeseen. Ensimmäinen aihe koskee perusteita, joiden nojalla rekisteröity voi pyytää hakukoneen ylläpitäjältä tietojensa poistamista hakutulosten luettelosta

---

⁵ Unionin tuomioistuin, asiassa C-131/12 13. toukokuuta 2014 annetun tuomion 88 kohta: "Kaikkien edellä esitettyjen seikkojen perusteella toisen kysymyksen c ja d kohtaan on vastattava, että direktiivin 95/46 12 artiklan b alakohtaa ja 14 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohtaa on tulkittava siten, että kyseisissä säännöksissä säädettyjen oikeuksien kunnioittamiseksi – ja kunhan noissa säännöksissä säädetyt edellytykset ovat todellakin täyttyneet – hakukoneen ylläpitäjä on velvollinen poistamaan henkilön nimellä suoritetun haun johdosta näkyvästä hakutulosten luettelosta linkit sivullisten julkaisemiin internetsivuihin, joissa on kyseistä henkilöä koskevaa tietoa, myös siinä tilanteessa, että kyseistä nimeä tai kyseisiä tietoja ei ole poistettu ensin tai poisteta samanaikaisesti näiltä internetsivuilta, ja näin on tilanteen mukaan jopa silloin, kun niiden julkaiseminen mainituilla sivuilla on itsessään laillista."

⁶ Unionin tuomioistuin, asiassa C-131/12 13. toukokuuta 2014 annettu tuomio, Euroopan ihmisoikeustuomioistuin (ECHR), M.L. ja W.W. v. Saksa, 28. kesäkuuta 2018.

tietosuoja-asetuksen 17 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Toinen aihe koskee tietosuoja-asetuksen 17 artiklan 3 kohdan mukaisia poikkeuksia oikeuteen pyytää tietojen poistamista hakutulosten luettelosta. Tätä asiakirjaa täydennetään lisäyksellä, jossa arvioidaan kriteereitä niiden valitusten käsittelylle, jotka koskevat kieltäytymistä poistaa tietoja hakutulosten luettelosta.

12. Tässä asiakirjassa ei käsitellä tietosuoja-asetuksen 17 artiklan 2 kohtaa⁷. Kyseisessä artiklassa vaaditaan henkilötiedot julkistaneita rekisterinpitäjiä ilmoittamaan rekisterinpitäjille, jotka ovat käyttäneet kyseisiä henkilötietoja uudelleen linkkien, jäljennösten tai kopioiden avulla. Tällaista ilmoittamisvelvoitetta ei sovelleta hakukoneen ylläpitäjiin, kun ne löytävät sivullisten internetissä julkaisemia tai siihen liittämiä tietoja, indeksoivat tiedot automaattisesti ja tallentavat ne tilapäisesti sekä lopuksi asettavat kyseiset tiedot internetin käyttäjien saataville tiettyssä etusijajärjestyksessä⁸. Hakukoneen ylläpitäjiä, jotka ovat saaneet rekisteröidyn pyynnön tietojen poistamisesta hakutulosten luettelosta, ei myöskään vaadita ilmoittamaan kolmannelle osapuolelle, joka on julkaissut kyseiset tiedot verkossa. Tällaisen velvoitteen tarkoituksena on lisätä alkuperäisten rekisterinpitäjien vastuuta ja estää rekisteröityjen aloitteiden moninkertaistuminen. Tämän osalta tietosuojatyöryhmän lausunto, jonka mukaan *hakukoneen ylläpitäjien ei tulisi yleisenä käytäntönä ilmoittaa hakutulosten luettelosta poistamisen kohteena olevien sivujen verkkovastaaville siitä, että joillekin verkkosivuille ei pääse hakukoneesta tiettyjen pyyntöjen vuoksi, koska tällaisella viestinnällä ei ole oikeusperustaa EU:n tietosuojalainsäädännössä*⁹, on edelleen pätevä. Yleisen tietosuoja-asetuksen 17 artiklan 2 kohdasta on myös suunnitteilla erilliset nimenomaiset ohjeet.

1 PERUSTEET OIKEUDELLISEN PYYTÄÄ TIETOJEN POISTAMISTA HAKUTULOSTEN LUETTELOSTA TIETOSUOJA-ASETUKSEN MUKAISESTI

13. Tietosuoja-asetuksen 17 artiklassa tarkoitettu oikeus pyytää tietojen poistamista luettelosta ei muuta asiassa Costeja annetun tuomion havaintoja. Siinä unionin tuomioistuin katsoi, että pyyntö poistaa tiedot hakutulosten luettelosta perustui direktiivin 12 artiklan mukaiseen tietojen oikaisu-oikeuteen ja 14 artiklan mukaiseen tietojen poistamisoikeuteen.

14. Tietosuoja-asetuksen 17 artiklan 1 kohdassa esitetään yleinen periaate tietojen poistamiselle kuudessa seuraavassa tapauksessa:

- a. henkilötietoja ei enää tarvita niihin tarkoituksiin, joita varten ne kerättiin tai joita varten niitä muutoin käsiteltiin (*17 artiklan 1 kohdan a alakohta*)
- b. rekisteröity peruuttaa suostumuksen, johon käsittely on perustunut (*17 artiklan 1 kohdan b alakohta*)
- c. rekisteröity vastustaa käsittelyä 21 artiklan 1 kohdan tai 21 artiklan 2 kohdan nojalla
- d. henkilötietoja on käsitelty lainvastaisesti (*17 artiklan 1 kohdan d alakohta*)

---

⁷ Asetus 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), 17 artiklan 2 kohta: *”Jos rekisterinpitäjä on julkistanut henkilötiedot ja sillä on 1 kohdan mukaisesti velvollisuus poistaa tiedot, sen on käytettävissä oleva teknologia ja toteuttamiskustannukset huomioon ottaen toteutettava kohtuulliset toimenpiteet, muun muassa tekniset toimet, ilmoittaakseen henkilötietoja käsitteleville rekisterinpitäjille, että rekisteröity on pyytänyt kyseisiä rekisterinpitäjiä poistamaan näihin henkilötietoihin liittyvät linkit tai näiden henkilötietojen jäljennökset tai kopiot.”*

⁸ Ks. unionin tuomioistuin, asiassa C-136/17, GC ym. v. CNIL 24. syyskuuta 2019 annetun tuomion 35 kohta, ja asiassa C-131/12 13. toukokuuta 2014 annetun tuomion 41 kohta.

⁹ Tietosuojatyöryhmän lausunto Guidelines on the implementation of the Court of Justice of the European Union judgment on *”Google Spain and inc v. Agencia Española de Protección de Datos (AEPD) and Mario Costeja González, C-131/12, WP 225, 26. marraskuuta 2014, s. 23.*

- e. poistaminen on lakisääteisen velvoitteen mukaista (17 artiklan 1 kohdan e alakohta)
- f. henkilötiedot on kerätty tietoyhteiskunnan palvelujen alaikäiselle tarjoamisen yhteydessä. (17 artiklan 1 kohdan f alakohta, jossa viitataan 8 artiklan 1 kohtaan).

15. Vaikka kaikki 17 artiklan perusteet ovat teoriassa sovellettavissa, kun kyse on tietojen poistamisesta hakutulosten luettelosta, käytännössä joitakin niistä käytetään harvoin tai ei koskaan, esimerkiksi suostumuksen peruuttamista (ks. jäljempänä peruste 2).

16. Rekisteröity voi kuitenkin esittää hakukoneen ylläpitäjälle pyynnön tietojen poistamisesta hakutulosten luettelosta useamman kuin yhden perusteen nojalla. Rekisteröity voi esimerkiksi pyytää tietojen poistamista hakutulosten luettelosta, koska hän katsoo, ettei hänen tietojensa käsittely hakukoneessa ole enää tarpeen (17 artiklan 1 kohdan a alakohta), ja käyttää myös oikeuttaan vastustaa käsittelyä tietosuoja-asetuksen 21 artiklan 1 kohdan mukaisesti (17 artiklan 1 kohdan c alakohta).

17. Jotta valvontaviranomaiset voisivat arvioida valituksen hakukoneen ylläpitäjästä, joka on kieltäytynyt poistamasta tiettyä hakutulosta tietosuoja-asetuksen 17 artiklan mukaisesti, valvontaviranomaisten olisi selvitettävä, pitäisikö sisältö, johon URL-osoite viittaa, poistaa hakutulosten luettelosta vai ei. Siksi niiden pitäisi valituksen sisältöä analysoidessaan ottaa huomioon sivullisten verkkosivustojen julkaisijoiden saataville antaman sisällön luonne.

1.1 Peruste 1: Oikeus pyytää tietojen poistamista hakutulosten luettelosta, kun henkilötietoja ei enää tarvita hakukoneen ylläpitäjän suorittamaan käsittelyyn (17 artiklan 1 kohdan a alakohta).

18. Tietosuoja-asetuksen 17 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti rekisteröity voi pyytää poistamaan henkilön nimellä suoritetun haun johdosta saadusta hakutulosten luettelosta sisällön, jos kyseisissä hakutuloksissa julkaistuja rekisteröidyn henkilötietoja ei enää tarvita hakukoneen suorittamaan käsittelyyn.

19. Tämän säännöksen nojalla rekisteröity voi pyytää poistamaan hakutulosten luettelosta häntä koskevat henkilötiedot, jotka on asetettu saataville pidemmäksi aikaa kuin on tarpeen hakukoneen ylläpitäjän suorittamaa käsittelyä varten. Tämä käsittely kuitenkin suoritetaan nimenomaan siksi, että tiedot voidaan antaa helpommin verkon käyttäjien saataville. Kun on kysymys oikeudesta pyytää tietojen poistamista hakutulosten luettelosta, on punnittava yksityisyyden suoja ja verkon käyttäjien intressejä saada tiedot käyttöönsä. Erityisesti on arvioitava, ovatko henkilötiedot ajan myötä vanhentuneet tai onko ne jätetty päivittämättä.

20. Rekisteröity voi esimerkiksi käyttää oikeuttaan pyytää tietojen poistamista luettelosta 17 artiklan 1 kohdan mukaisesti, kun

- yrityksellä hänestä olevat tiedot on poistettu julkisesta rekisteristä
- yrityksen verkkosivustolle johtavassa linkissä on hänen yhteystietonsa, vaikka hän ei enää työskentele kyseisessä yrityksessä
- tiedot pitää julkaista verkossa usean vuoden ajan lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi, ja ne ovat jääneet verkkoon lainsäädännössä määritettyä pidemmäksi ajaksi.

21. Kuten esimerkit osoittavat, rekisteröity voi erityisesti pyytää sisällön poistamista hakutulosten luettelosta, kun henkilötiedoista on ajan myötä tullut selkeästi paikkansapitämättömiä tai ne ovat vanhentuneet. Tällainen arviointi riippuu kuitenkin alkuperäisen käsittelyn tarkoituksesta. Analysoidessaan tietosuoja-asetuksen 17 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisia pyyntöjä tietojen

poistamisesta hakutulosten luettelosta valvontaviranomaisten olisi niin ikään otettava huomioon kysymyksessä olevaan tietoon mahdollisesti sovellettavissa olevat alkuperäiset säilytysajat.

1.2 Peruste 2: Oikeus pyytää tietojen poistamista hakutulosten luettelosta, kun rekisteröity peruuttaa suostumuksen, johon käsittely on perustunut 6 artiklan 1 kohdan a alakohdan tai 9 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti, eikä käsittelyyn ole muuta laillista perustetta (17 artiklan 1 kohdan b alakohta)

22. Yleisen tietosuojasetuksen 17 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti rekisteröity voi saada häntä koskevat henkilötiedot poistetuksi, jos hän peruuttaa suostumuksensa käsittelylle.

23. Tietojen hakutulosten luettelosta poistamisen tapauksessa tämän kohdan soveltaminen tarkoittaisi, että hakukoneen ylläpitäjä olisi käyttänyt rekisteröidyn antamaa suostumusta käsittelynsä lainmukaisena perustana. Tietosuojasetuksen 17 artiklan 1 kohta herättääkin kysymyksen siitä, mikä on hakukoneen ylläpitäjän suorittaman käsittelyn lainmukainen perusta, kun kyse on hakukoneen hakutulosten, myös henkilötietojen, julkistamisesta.

24. Siksi vaikuttaa epätodennäköiseltä, että rekisteröity esittäisi tietojen poistamista hakutulosten luettelosta koskevan pyynnön sillä perusteella, että hän haluaa peruuttaa suostumuksensa. Rekisterinpitäjä, jolle rekisteröity on antanut suostumuksensa, on nimittäin verkkojulkaisija eikä hakukoneen ylläpitäjä, joka indeksoi tietoja. Unionin tuomioistuin on vahvistanut tämän tulkinnan 24. päivänä syyskuuta 2019 asiassa C-136/17 antamassaan tuomiossa, jäljempänä 'Google 2 -tuomio'.¹⁰ Tuomioistuin toteaa, että *"kyseisen suostumuksen on oltava 'yksilöity' ja sen on siis koskettava nimenomaan hakukoneen toiminnan yhteydessä suoritettua käsittelyä. Käytännössä on kuitenkin vaikeasti kuviteltavissa (...), että hakukoneen ylläpitäjä pyytää rekisteröityjen nimenomaista suostumusta ennen kuin se käsittelee heitä koskevia henkilötietoja hakutuloimintaansa varten. (...) jo se, että henkilö esittää hakutulosten luettelosta poistamista koskevan pyynnön, merkitsee joka tapauksessa lähtökohtaisesti, että viimeistään kyseisen pyynnön esittämisajankohtana hän ei enää anna suostumustaan hakukoneen ylläpitäjän suorittamalle käsittelylle."*

25. Jos rekisteröity olisi kuitenkin peruuttanut suostumuksensa tietojensa käyttöön tietyllä verkkosivulla, kyseisen verkkosivun alkuperäisen julkaisijan pitäisi ilmoittaa siitä kyseiset tiedot indeksoineille hakukoneen ylläpitäjille tietosuojasetuksen 17 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Rekisteröidyllä olisi näin ollen edelleen oikeus saada itseään koskevat henkilötiedot poistetuksi hakutulosten luettelosta, mutta siinä tapauksessa sovellettaisiin 17 artiklan 1 kohdan c alakohtaa.

1.3 Peruste 3: Oikeus pyytää tietojen poistamista hakutulosten luettelosta, kun rekisteröity on käyttänyt oikeuttaan vastustaa henkilötietojensa käsittelyä (17 artiklan 1 kohdan c alakohta)

26. Tietosuojasetuksen 17 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti rekisteröity voi saada hakukoneen ylläpitäjän poistamaan häntä koskevat henkilötiedot, jos hän vastustaa käsittelyä tietosuojasetuksen 21 artiklan 1 kohdan mukaisesti ja jos rekisterinpitäjän suorittamaan käsittelyyn ei ole olemassa perusteltua syytä.

---

¹⁰ Unionin tuomioistuin, asiassa C-136/17, Commission nationale de l'informatique et des libertés (CNIL) v. Google LLC 24. syyskuuta 2019 annettu tuomio.

27. Vastustamisoikeudesta rekisteröity saa vahvemmat suoja- toimet, koska se ei rajoita perusteita, joiden perusteella rekisteröity voi pyytää tietojen poistamista hakutulosten luettelosta, kuten tietosuojasetuksen 17 artiklan 1 kohta.

28. Käsittelyn vastustamista koskevasta oikeudesta säädettiin direktiivin 14 artiklassa¹¹. Se onkin muodostanut asiassa Costeja annetusta tuomiosta lähtien perusteen tietojen poistamista hakutulosten luettelosta koskevalle pyynnölle. Tietosuojasetuksen 21 artiklan ja direktiivin 14 artiklan erilaiset sanamuodot antavat kuitenkin ymmärtää, että myös niiden soveltamisessa voi olla eroja.

29. Direktiivin mukaan rekisteröidyn pyynnön oli perustuttava hänen *”tilanteeseensa liittyviin huomattavan tärkeisiin ja perusteltuihin syihin”*. Tietosuojasetuksen mukaan rekisteröity voi vastustaa käsittelyä *”henkilökohtaiseen erityiseen tilanteeseensa liittyvällä perusteella”*. Hänen ei enää tarvitse osoittaa *huomattavan tärkeitä ja perusteltuja syitä*.

30. Näin ollen tietosuojasetuksessa siirretään todistustaakkaa velvoittamalla rekisteröidyn sijasta rekisterinpitäjä osoittamaan käsittelylle *”huomattavan tärkeä ja perusteltu syy”* (21 artiklan 1 kohta). Kun siis hakukoneen ylläpitäjä saa pyynnön poistaa tiedot hakutulosten luettelosta rekisteröidyn erityisen tilanteen perusteella, sen on nyt poistettava henkilötiedot tietosuojasetuksen 17 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti, ellei se pysty osoittamaan *”perusteltua syytä”* tietyn hakutuloksen esittämiselle hakutulosten luettelossa. Kyseinen syy on yhdessä 21 artiklan 1 kohdan kanssa luettuna *”huomattavan tärkeä ja perusteltu syy, joka syrjäyttää rekisteröidyn edut, oikeudet ja vapaudet”*. Hakukoneen ylläpitäjä voi käyttää mitä tahansa *perusteltua syytä*, myös kaikkia tietosuojasetuksen 17 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja poikkeuksia. Jos hakukoneen ylläpitäjä ei kuitenkaan pysty osoittamaan perusteltua syytä, rekisteröidyllä on oikeus saada tiedot poistetuiksi hakutulosten luettelosta tietosuojasetuksen 17 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti. Tietojen poistamista hakutulosten luettelosta koskevat pyynnot merkitsevät nyt itse asiassa, että on harkittava rekisteröidyn erityiseen tilanteeseen liittyvien syiden ja hakukoneen ylläpitäjän perusteltujen syiden välistä tasapainoa. Unionin tuomioistuimen asiassa Costeja antamassa tuomiossa määritetty yksityisyyden suojan ja verkon käyttäjien tietojen käyttöön saamista koskevien intressien välinen tasapaino voi olla merkityksellinen tällaisen arvioinnin tekemisessä aivan kuten Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen lehdistöasioihin soveltama tasapaino.

31. Näin ollen hakukoneen ylläpitäjät ja valvontaviranomaiset voivat edelleen käyttää tietosuojajärjestelmän ohjeissa Euroopan unionin tuomioistuimen tuomion täytäntöönpanosta asiassa *”Google Spain ja Inc v. Agencia Española de Protección de Datos (AEPD) ja Mario Costeja González”* C-131/12 laatimia tietojen poistamista hakutulosten luettelosta koskevia kriteereitä arvioidessaan tietojen poistamista hakutulosten luettelosta koskevia pyyntöjä, jotka perustuvat vastustamisoikeuteen (tietosuojasetuksen 17 artiklan 1 kohdan c alakohta).

32. Tässä yhteydessä rekisteröidyn *”erityinen tilanne”* on tietojen poistamista hakutulosten luettelosta koskevan pyynnön perustana (hakutulos on esimerkiksi haitaksi rekisteröidylle työn hakemisessa tai se vahingoittaa hänen mainettaan yksityiselämässä), ja se otetaan huomioon punnittaessa henkilökohtaisia oikeuksia ja tiedonsaantioikeutta. Tällaiset perusteet otetaan huomioon intressipunnintaa tehtäessä, kuten otetaan myös jo vakiintuneiksi muodostuneet perusteet. Tällaisia ovat muun muassa:

---

¹¹ Direktiivi 95/46/EY, 14 artikla: *”Jäsenvaltioiden on turvattava rekisteröidylle oikeus a) ainakin 7 artiklan e ja f alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa millä hetkellä tahansa vastustaa itseään koskevien tietojen käsittelyä tilanteeseensa liittyvien huomattavan tärkeiden ja perusteltujen syiden vuoksi, paitsi milloin kansallisessa lainsäädännössä toisin säädetään. Jos vastustus on perusteltua, rekisterinpitäjä ei enää saa käsitellä kyseisiä tietoja.”*

- rekisteröidyllä ei ole asemaa julkisuudessa
- kyseessä olevat tiedot eivät liity hänen työelämäänsä, mutta vaikuttavat hänen yksityiselämäänsä
- tiedot ovat häntä kohtaan ilmaistua vihapuhetta, herjausta, panettelua tai vastaavia rikkomuksia tuomioistuimen päätöksen mukaisesti
- tiedot vaikuttavat varmennetuilta, mutta ovat tosiasiallisesti virheellisiä
- tiedot liittyvät melko pieneen rikosoikeudelliseen rikkomukseen, joka on tapahtunut kauan sitten ja aiheuttaa haittaa rekisteröidylle.

33. Näitä kriteereitä ei kuitenkaan tarvitse tutkia, jos pyynnöstä kieltäytymiseen ei ole perusteltua syytä.

1.4 Peruste 4: Pyyntö poistaa tiedot hakutulosten luettelosta, kun henkilötietoja on käsitelty lainvastaisesti (17 artiklan 1 kohdan d alakohta)

34. Tietosuoja-asetuksen 17 artiklan 1 kohdan d alakohdan mukaisesti rekisteröity voi pyytää itseään koskevien henkilötietojen poistamista, jos niitä on käsitelty lainvastaisesti.

35. Lainvastaisen käsittelyn käsitettä on ensin tulkittava tietosuoja-asetuksen käsittelyn lainmukaisuutta koskevan 6 artiklan perusteella. Tulkinnaissa voidaan hyödyntää muita tietosuoja-asetuksessa vahvistettuja periaatteita (kuten tietosuoja-asetuksen 5 artiklaa tai muita II luvun säännöksiä).

36. Toiseksi tätä käsitettä on tulkittava laajasti eli muun säännöksen kuin tietosuoja-asetuksen rikkomisena. Valvontaviranomaisen on tehtävä tällainen tulkinta objektiivisesti kansallisten lakien tai tuomioistuimen päätöksen mukaisesti. Tiedot esimerkiksi poistetaan hakutulosten luettelosta, kun henkilötietojen luettelointi on kielletty yksiselitteisesti tuomioistuimen päätöksen nojalla.

Jos hakukoneen ylläpitäjä ei pysty osoittamaan käsittelylleen oikeusperustaa, tietojen poistamista hakutulosten luettelosta koskeva pyyntö voi kuulua tietosuoja-asetuksen 17 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan, koska siinä tapauksessa henkilötietojen käsittely on katsottava lainvastaiseksi. On kuitenkin pidettävä mielessä, että jos alkuperäinen käsittely on lainvastaista, rekisteröidyllä on edelleen oikeus pyytää tietojen poistamista hakutulosten luettelosta tietosuoja-asetuksen 17 artiklan 1 kohdan c alakohdan nojalla.

1.5 Peruste 5: Oikeus pyytää tietojen poistamista hakutulosten luettelosta, kun henkilötiedot on poistettava lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi (17 artiklan 1 kohdan e alakohta)

37. Tietosuoja-asetuksen 17 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaisesti rekisteröity voi pyytää hakukoneen ylläpitäjää poistamaan yhden tai useamman hakutuloksen, jos henkilötiedot on poistettava unionin oikeuteen tai jäsenvaltion lainsäädäntöön perustuvan rekisterinpitäjään sovellettavan lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi.

38. Lakisääteisen velvoitteen noudattaminen voi johtua kieltomääräyksestä, pyynnöstä, joka perustuu kansallisen tai unionin lainsäädännön ”poistamista koskevaan lakisääteiseen velvoitteeseen”, tai siitä, että hakukoneen ylläpitäjä on rikkonut säilytysaikaa. Kyse voi esimerkiksi olla siitä, että säilytysajasta on määrätty säädöksessä, mutta sitä ei noudateta (tämä oletamus koskee kuitenkin pääasiassa julkisia aineistoja). Tähän tapaukseen voisivat ehkä kuulua anonymisoimattomat tiedot tai tunnistetiedot, jotka ovat saatavilla avoimissa tietovarannoissa.

1.6 Peruste 6: Oikeus pyytää tietojen poistamista hakutulosten luettelosta, kun henkilötiedot on kerätty tietoyhteiskunnan palvelujen suoraan lapselle tarjoamisen yhteydessä (17 artiklan 1 kohdan f alakohta)

39. Tietosuoja-asetuksen 17 artiklan 1 kohdan f alakohdan mukaisesti rekisteröity voi pyytää hakukoneen ylläpitäjää poistamaan hakutulosten luettelosta yhden tai useamman hakutuloksen, jos henkilötiedot on kerätty tietosuoja-asetuksen 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun tietoyhteiskunnan palvelujen suoraan lapselle tarjoamisen yhteydessä.

40. Artikla koskee tietoyhteiskunnan palvelujen suoraa tarjoamista eikä muun tyyppistä käsittelyä. Tietosuoja-asetuksessa ei määritellä tietoyhteiskunnan palveluja vaan siinä viitataan EU:n lainsäädännön voimassa oleviin määritelmiin¹². Tulkinta on hieman ongelmallista, koska 8. päivänä kesäkuuta 2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/31/EY johdanto-osan 18 kappaleessa annetaan sekä laaja että moniselitteinen määritelmä *tietoyhteiskunnan palvelujen suorasta tarjoamisesta*. Pääosin siinä todetaan, että näihin palveluihin ”*kuuluu suuri määrä verkossa toteutettavia taloudellisia toimia*”, mutta täsmennetään, että ne eivät rajoitu ”*palveluihin, joihin liittyvät verkossa tehtävät sopimukset, vaan ne koskevat, siltä osin kuin niihin liittyy taloudellista toimintaa, myös palveluja, joista niiden vastaanottaja ei maksa korvausta, kuten verkossa olevien tietojen tai kaupallisen viestinnän tarjoamista, tai tietojen etsimisen, tietoihin pääsyn ja niiden haun mahdollistavia välineitä tarjoavia palveluja*”. Määritelmässä siis esitellään pääpiirteittäin taloudellisen toiminnan kriteerit.

41. Edellä kerrotusta johtuu, että hakukoneen ylläpitäjien toimet kuuluvat todennäköisesti tietoyhteiskunnan palvelujen suoran tarjoamisen alaan. Hakukoneen ylläpitäjät eivät kuitenkaan kysele, koskevatko niiden indeksoimat henkilötiedot lasta vai eivät. Hakukoneen ylläpitäjien erityisten vastuiden vuoksi ja ottaen huomioon tietosuoja-asetuksen 17 artiklan 3 kohdan soveltamisen hakukoneen ylläpitäjien olisi kuitenkin poistettava hakutulosten luettelosta lapseen liittyvä sisältö tietosuoja-asetuksen 17 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti ja tunnustettava, että se, että on lapsi on pätevä ”erityiseen tilanteeseen liittyvä peruste” (tietosuoja-asetuksen 21 artikla) ja että ”lapset ansaitsevat erityisen suojan henkilötietojensa suhteen” (tietosuoja-asetuksen johdanto-osan 38 kappale). Tällaisessa tapauksessa yhteys, jossa alkuperäinen rekisterinpitäjä on kerännyt henkilötiedot, on otettava huomioon. Kun rekisteröity pyytää sisällön poistamista hakutulosten luettelosta, on erityisesti otettava huomioon päivämäärä, jona käsittely alkuperäisellä verkkosivustolla alkoi.

2 POIKKEUKSET OIKEUTEEN PYYTÄÄ TIETOJEN POISTAMISTA HAKUTULOSTEN LUETTELOSTA 17 ARTIKLAN 3 KOHDAN MUKAISESTI

42. Tietosuoja-asetuksen 17 artiklan 3 kohdassa säädetään, että tietosuoja-asetuksen 17 artiklan 1 ja 2 kohtaa ei sovelleta, jos käsittely on tarpeen

- a. sananvapautta ja tiedonvälityksen vapautta koskevan oikeuden käyttämiseksi (17 artiklan 3 kohdan a alakohta)

---

¹² Erityisesti teknisiä määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä (kodifikaatio) 9. päivänä syyskuuta 2015 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/1535 1 artiklan 1 kohdan b alakohta.

- b. rekisterinpitäjään sovellettavaan unionin oikeuteen tai jäsenvaltion lainsäädäntöön perustuvan, käsittelyä edellyttävän lakisääteisen veloitteen noudattamiseksi tai jos käsittely tapahtuu yleistä etua koskevan tehtävän suorittamista tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämistä varten (17 artiklan 3 kohdan b alakohta)
- c. kansanterveyteen liittyvää yleistä etua koskevista syistä 9 artiklan 2 kohdan h ja i alakohdan sekä 9 artiklan 3 kohdan mukaisesti (17 artiklan 3 kohdan c alakohta)
- d. yleisen edun mukaisia arkistointitarkoituksia taikka tieteellisiä tai historiallisia tutkimustarkoituksia tai tilastollisia tarkoituksia varten 89 artiklan 1 kohdan mukaisesti, jos 1 kohdassa tarkoitettu oikeus todennäköisesti estää kyseisen käsittelyn tai vaikeuttaa sitä suuresti (17 artiklan 3 kohdan d alakohta) tai
- e. oikeudellisen vaateen laatimiseksi, esittämiseksi tai puolustamiseksi (17 artiklan 3 kohdan e alakohta).

43. Tämän osan tarkoituksena on osoittaa, että suurin osa tietosuoja-asetuksen 17 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuista poikkeuksista ei vaikuta soveltuvan tietojen poistamista hakutulosten luettelosta koskevaan pyyntöön. Tällainen soveltumattomuus puhuu sen puolesta, että tietojen poistamista hakutulosten luettelosta koskevissa pyynnöissä sovellettaisiin tietosuoja-asetuksen 21 artiklaa. Joka tapauksessa on pidettävä mielessä, että tietosuoja-asetuksen 17 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuihin poikkeuksiin on mahdollista vedota tietosuoja-asetuksen 17 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisina perusteltuina syinä.

2.1 Käsittely on tarpeen sananvapautta ja tiedonvälityksen vapautta koskevan oikeuden käyttämiseksi

44. Tätä poikkeusta tietosuoja-asetuksen 17 artiklan 1 kohdan soveltamiseen on tulkittava ja sovellettava poistamista määrittävien ominaisuuksien yhteydessä. Tietosuoja-asetuksen 17 artiklan 1 kohta kuvataan rekisterinpitäjille osoitetuksi selkeäksi ja ehdottomaksi toimeksiannoksi. Jos tietosuoja-asetuksen 17 artiklan 1 kohdassa esitetyt ehdot täyttyvät, rekisterinpitäjällä *”on velvollisuus poistaa henkilötiedot ilman aiheutonta viivytystä”*. Tämä ei kuitenkaan ole ehdoton oikeus. Tietosuoja-asetuksen 17 artiklan 3 kohdassa yksilöidään poikkeukset, joissa tätä velvollisuutta ei sovelleta.

45. Asianomaisten osapuolten oikeuksien suojelun ja ilmaisunvapauden, mukaan lukien tiedon vapaan saatavuuden, välinen tasapaino on kuitenkin olennainen osa tietosuoja-asetuksen 17 artiklaa.

46. Unionin tuomioistuin tunnusti asiassa Costeja antamassaan tuomiossa ja toisti äskettäin Google 2 -tuomiossa, että hakukoneen ylläpitäjän suorittama käsittely voi vaikuttaa merkittävästi yksityisyyttä koskevaan perusoikeuteen ja tietosuojaan, kun haku tehdään käyttämällä rekisteröidyn nimeä.

47. Punnittaessa rekisteröidyn oikeuksia ja vapauksia ja verkon käyttäjien intressiä saada tietoja hakukoneen välityksellä, tuomioistuin totesi seuraavaa: *”Vaikka kyseisillä artikloilla suojatut rekisteröidyn oikeudet syrjäyttävät tosin myös pääsääntöisesti internetin käyttäjien mainitun intressin, tuo tasapaino voi kuitenkin riippua erityistapauksissa kyseessä olevien tietojen luonteesta ja niiden arkaluonteisuudesta rekisteröidyn yksityiselämän kannalta sekä yleisöllä olevasta intressistä saada kyseiset tiedot käyttöönsä, ja jälkimmäinen intressi voi olla erilainen muun muassa kyseisellä henkilöllä julkisuudessa olevan aseman perusteella.”*¹³

¹³ Unionin tuomioistuin, asiassa C-131/12 13. toukokuuta 2014 annetun tuomion 81 kohta; unionin tuomioistuin, asiassa C-136/17 24. syyskuuta 2019 annetun tuomion 66 kohta.

48. Tuomioistuin katsoi myös, että rekisteröidyn oikeudet ovat yleisesti ottaen ensisijaisia¹⁴ verrattuna verkon käyttäjien intresseihin saada tietoja hakukoneen välityksellä. Se yksilöi kuitenkin useita tekijöitä, jotka voivat vaikuttaa tällaiseen määrittämiseen. Niitä ovat muun muassa kyseessä olevien tietojen luonne ja niiden arkaluonteisuus ja erityisesti yleisöllä oleva intressi saada kyseiset tiedot saataviinsa. Jälkimmäinen intressi voi myös olla erilainen muun muassa kyseisellä henkilöllä julkisuudessa olevan aseman perusteella.

49. Tuomioistuin toteaa tietojen poistamista hakutulosten luettelosta koskevassa analyysissään, että arvioidessaan tietojen poistamista hakutulosten luettelosta koskevia pyyntöjä ja päättäessään tietojen säilyttämisestä tai estämisestä, hakukoneen ylläpitäjän on ehdottomasti otettava huomioon se, mikä olisi tietojen poistamista hakutulosten luettelosta koskevan päätöksen vaikutus internetin käyttäjien tietojen saantiin¹⁵. Tämä vaikutus ei välttämättä johda tietojen poistamista hakutulosten luettelosta koskevan pyynnön epäämiseen. Kuten tuomioistuin vahvisti, tällainen puuttuminen rekisteröidyn perusoikeuksiin on perusteltava sillä ensisijaisella intressillä, joka suurella yleisöllä on saada nuo tiedot saataviinsa.

50. Tuomioistuin teki myös eron sen oikeutuksen, joka verkkojulkaisijalla voi olla tietojen levittämiseen, ja hakukoneen ylläpitäjän oikeutuksen välillä. Tuomioistuin totesi, että verkkojulkaisijan toimintaa voidaan harjoittaa yksinomaan journalismia varten, jolloin verkkojulkaisija voisi turvautua poikkeuksiin, joita jäsenvaltiot voivat näissä tapauksissa vahvistaa direktiivin 9 artiklan perusteella (tällä hetkellä tietosuoja-asetuksen 85 artiklan 2 kohdan perusteella). Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen ratkaisussa *M.L. and W.W. vs Germany* (annettu 28.6.2018) on puolestaan todettu, että intressipunninnassa voidaan päätyä eri lopputuloksiin riippuen käsillä olevasta asiasta (i) alkuperäisen julkaisijan toiminta voidaan nähdä sanan- ja ilmaisunvapausoikeuksien ytimessä olevana, kun taas ii) hakukoneen ylläpitäjän ensisijaisena tarkoituksena puolestaan ei ole ollut julkaista kysymyksessä olevaa tietoa *per se*, vaan koota mikä tahansa rekisteröityä koskeva tieto yhteen paikkaan ja näin mahdollistaa rekisteröidyn henkilökuvan luominen.

51. Näitä näkökohtia olisi arvioitava tietosuoja-asetuksen 17 artiklan mukaisten valitusten osalta, koska kyseisissä päätöksissä tietojen hakutulosten luettelosta poistamista pyytäneiden rekisteröityjen oikeuksia on punnittava internetin käyttäjien tietojen saamista koskevien intressien kanssa.

52. Kuten unionin tuomioistuin selitti Google 2 -tuomiossaan, tietosuoja-asetuksen 17 artiklan 3 kohdassa *"ilmaistaan se, että oikeus henkilötietojen suojaan ei ole absoluuttinen oikeus vaan sitä on (...) tarkasteltava suhteessa sen tehtävään yhteiskunnassa ja sen on suhteellisuusperiaatteen mukaisesti oltava oikeassa suhteessa muihin perusoikeuksiin"*.¹⁶ Siinä *"vahvistetaan siten nimenomaisesti yhtäältä perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklassa vahvistettujen yksityiselämän kunnioittamista ja henkilötietojen suojaa koskevien perusoikeuksien ja toisaalta perusoikeuskirjan 11 artiklassa taatun tiedonvälityksen vapautta koskevan perusoikeuden punnintaa koskeva vaatimus"*¹⁷.

53. Tuomioistuin toteaa, että *"kun hakukoneen ylläpitäjälle on esitetty hakutulosten luettelosta poistamista koskeva pyyntö sellaiselle internetsivulle johtavan linkin osalta, jolla on julkaistu (...) erityisiin ryhmiin kuuluvia henkilötietoja, kyseisen ylläpitäjän on kaikkien käsiteltävälle tapaukselle merkityksellisten seikkojen perusteella ja ottamalla huomioon sen, miten vakavaa perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklassa vahvistettuihin yksityiselämän kunnioittamista ja henkilötietojen suojaa koskeviin*

---

¹⁴ Unionin tuomioistuin, asiassa C-131/12 13. toukokuuta 2014 annetun tuomion 99 kohta; unionin tuomioistuin, asiassa C-136/17 24. syyskuuta 2019 annetun tuomion 53 kohta.

¹⁵ Unionin tuomioistuin, asiassa C-136/17 24. syyskuuta 2019 annetun tuomion 56 kohta ja sitä seuraavat kohdat.

¹⁶ Unionin tuomioistuin, asiassa C-136/17 24. syyskuuta 2019 annetun tuomion 57 kohta.

¹⁷ Unionin tuomioistuin, asiassa C-136/17 24. syyskuuta 2019 annetun tuomion 59 kohta.

*rekisteröidyn perusoikeuksiin puuttuminen on, tarkastettava (...) tärkeiden yleistä etua koskevien syiden nojalla (...), osoittautuuko kyseisen linkin sisällyttäminen tämän henkilön nimellä suoritetun haun johdosta näkyvään hakutulosten luetteloon ehdottoman tarpeelliseksi perusoikeuskirjan 11 artiklassa vahvistetun, sellaisten internetin käyttäjien tiedonvälityksen vapauden suojaamiseksi, jotka ovat mahdollisesti kiinnostuneita saamaan kyseisen internetsivun tällaisella haulla saataviinsa”.*¹⁸

54. On siis todettava, että asiaa koskevien olosuhteiden mukaan hakukoneen ylläpitäjät voivat kieltäytyä poistamasta sisältöä hakutulosten luettelosta, kun ne voivat osoittaa, että tulosten sisällyttäminen hakutulosten luetteloon on ehdottoman tarpeellista verkon käyttäjien tiedonvälityksen vapauden suojaamiseksi.

2.2 Käsittely on tarpeen rekisterinpitäjään sovellettavan lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi tai jos käsittely tapahtuu yleistä etua koskevan tehtävän suorittamista tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämistä varten

55. Tätä poikkeusta on sen sisällön vuoksi vaikeaa soveltaa hakukoneen ylläpitäjien toimintaan, ja sillä voi olla vaikutusta tiettyjen tulosten poistamista hakutulosten luettelosta koskeviin päätöksiin, koska hakukoneen ylläpitäjien suorittama henkilötietojen käsittely perustuu pääsääntöisesti hakukoneen ylläpitäjän oikeutettuun etuun.

2.2.1 Lakisääteinen velvoite

56. On vaikeaa kuvitella sellaista säädöstä, joka velvoittaisi hakukoneen ylläpitäjät levittämään tiettyjä tietoja. Se johtuu niiden kehittämisen toiminnan tyypistä. Hakukoneen ylläpitäjät eivät tuota tai esitä tietoa.

57. Siksi vaikuttaa epätodennäköiseltä, että jäsenvaltioiden lainsäädännössä olisi velvoitteita, joiden mukaan hakukoneen ylläpitäjien on julkaistava tiettyntyyppistä tietoa sen sijaan, että siinä esitettäisiin velvoite julkaisuista muilla verkkosivuilla, joihin hakukoneen ylläpitäjät sitten antavat linkin.

58. Tämä arviointi voidaan ulottaa myös siihen mahdollisuuteen, että unionin tai jäsenvaltion lainsäädännön nojalla viranomaisen voisi tehdä päätöksiä, joiden nojalla hakukoneen ylläpitäjien on julkaistava tietoa suoraan eikä niille verkkosivuille johtavien URL-linkkien avulla, joilla tiedot ovat.

59. Jos on tapauksia, joissa jäsenvaltion lainsäädännössä vahvistetaan hakukoneen ylläpitäjille velvollisuus julkaista henkilötietoja sisältäviä päätöksiä tai asiakirjoja tai joissa annetaan viranomaisille valtuudet vaatia tällaista julkaisemista, tietosuoja-asetuksen 17 artiklan 3 kohdassa olevaa poikkeusta pitäisi soveltaa.

60. Tässä soveltamisessa on otettava huomioon sille vahvistetut ehdot eli se, että kyseessä olevien tietojen säilyttäminen on tarpeen julkaisemisen lakisääteisen velvoitteen täyttämiseksi. Tässä voi olla kyse esimerkiksi siitä, että lakisääteiseen velvoitteeseen tai sellaisen viranomaisen päätökseen, jolla on lainmukainen oikeus päätöksen tekemiseen, voi kuulua julkaisemisen aikaraja, tai siinä voi olla nimenomaisesti ilmaistuja tarkoituksia, jotka on ehkä saavutettu tiettyssä ajassa. Näissä tapauksissa, jos tietojen hakutulosten luettelosta poistamista koskeva pyyntö ylittää nämä aikarajat, olisi katsottava, että poikkeus ei ole enää sovellettavissa.

61. Sitä vastoin jäsenvaltioiden lainsäädännössä säädetään usein henkilötietoja sisältävien tietojen julkaisemisesta verkkosivuilla. Tämän julkaistujen tietojen julkaisemista tai säilyttämistä koskevan lakisääteisen velvoitteen ei voida katsoa kuuluvan tietosuoja-asetuksen 17 artiklan 3 kohdan

---

¹⁸ Unionin tuomioistuin, asiassa C-136/17 24. syyskuuta 2019 annetun tuomion 69 kohta.

b alakohdassa tarkoitettuun poikkeukseen, koska sitä ei ole osoitettu hakukoneen ylläpitäjälle vaan verkkojulkaisijalle, jonka sisältö on liitetty hakukoneen ylläpitäjän indeksiin. Näin ollen hakukoneen ylläpitäjä ei voi turvautua veloitteeseen hylätäkseen tietojen poistamista hakutulosten luettelosta koskevan pyynnön.

62. Muille verkkojulkaisijoille osoitettu julkaisemista koskeva lakisääteinen velvoite olisi kuitenkin otettava huomioon punnittaessa rekisteröidyn oikeuksia ja internetin käyttäjien intressiä saada tiedot käyttöönsä. Se, että tiedot on julkaistava verkossa lakisääteisen toimeksiannon nojalla tai sellaisen viranomaisen päätöksen perusteella, jolla on lakisääteinen oikeus päätöksen tekemiseen, viittaa yleisön intressiin voida saada kyseiset tiedot käyttöönsä.

63. Tämä oletamus yleisön ensisijaisen intressin olemassaolosta ei toimi samalla tavalla alkuperäisten verkkosivujen osalta verrattaessa niitä hakukoneen ylläpitäjän hakuindeksiin. Vaikka lakisääteisestä veloitteesta julkaista tietoa tietyllä verkkosivustolla voidaan tehdä johtopäätös, että kyseisiä tietoja ei pitäisi poistaa kyseiseltä verkkosivulta, päätös, joka koskee hakutuloksia, joita hakukoneen ylläpitäjä tarjoaa rekisteröidyn nimellä tehtävällä haulla, voi olla erilainen.

64. Näissä tapauksissa tietojen poistamista hakutulosten luettelosta koskevan pyynnön arvioinnissa ei pitäisi olettaa, että julkaisua koskeva lakisääteinen velvoite tarkoittaa välttämättä, että jos velvoite kohdistuu alkuperäisiin verkkojulkaisijoihin, hakukoneen ylläpitäjän suorittamaa tietojen poistamista hakutulosten luettelosta ei voida hyväksyä.

65. Päätös pitäisi yleensä tehdä punnitsemalla rekisteröidyn oikeuksia ja verkon käyttäjien intressiä saada nämä tiedot hakukoneen ylläpitäjän avulla.

2.2.2 Käsittely tehdään yleistä etua koskevan tehtävän suorittamista tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämistä varten

66. Hakukoneen ylläpitäjät eivät ole viranomaisia eivätkä ne siksi käytä itse julkista valtaa.

67. Ne voisivat kuitenkin käyttää kyseistä valtaa, jos se osoitettaisiin niille jäsenvaltion tai unionin lain nojalla. Ne voisivat myös suorittaa yleistä etua koskevia tehtäviä, jos niiden toiminnan katsottaisiin olevan tarpeen kyseisen yleisen edun täyttämiseksi kansallisen lainsäädännön mukaisesti¹⁹.

68. Hakukoneen ylläpitäjien ominaisuuksien vuoksi on epätodennäköistä, että jäsenvaltiot myöntävät niille julkista valtaa tai katsovat niiden toiminnan tai sen osan olevan tarpeen lakisääteisesti vahvistetun yleisen edun saavuttamiseksi.

69. Jos tästä huolimatta ilmenee tapaus, jossa jäsenvaltioiden lainsäädännössä myönnetään hakukoneiden ylläpitäjille julkista valtaa tai yhdistetään niiden toiminta yleisen edun saavuttamiseen, ne voisivat vedota tietosuoja-asetuksen 17 artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitettuun poikkeukseen. Myös näkökohdat, jotka on esitetty aiemmin tapauksissa, joissa jäsenvaltioiden lainsäädännössä on vahvistettu hakukoneen ylläpitäjien lakisääteinen velvoite käsitellä tietoa, ovat tässä tapauksessa päteviä.

70. Jotta voitaisiin päättää olla noudattamatta tietojen poistamista hakutulosten luettelosta koskevaa pyyntöä tähän poikkeukseen liittyvistä syistä, on määritettävä, onko tietojen säilyttäminen

---

¹⁹ Yleinen tietosuoja-asetus, 6 artiklan 3 kohta: ”Edellä olevan 1 kohdan c ja e alakohdassa tarkoitettujen käsittelyjen perustasta on säädettävä joko

a) unionin oikeudessa; tai

b) rekisterinpitäjään sovellettavassa jäsenvaltion lainsäädännössä.”

hakukoneen tuloksissa tarpeen tavoitellun yleisen edun saavuttamiseksi tai valtuutuksen käyttämiseksi.

71. Toisaalta jäsenvaltio määrittäisi vallan tai yleisen edun oikeudellisesti, ja jos hakukoneen ylläpitäjä kieltäytyy poistamasta tietoja hakutulosten luettelosta tämän poikkeuksen perusteella, se tekee sen siksi, että se katsoo, että toiminta on tarpeen yleisen edun saavuttamiseksi. Siinä tapauksessa hakukoneen ylläpitäjän pitäisi esittää syyt siihen, miksi se katsoo, että kyseinen toimi suoritetaan yleisen edun vuoksi. Ilman tällaista selitystä kieltäytyminen noudattamasta rekisteröidyn pyyntöä tietojen poistamisesta hakutulosten luettelosta ei voi vedota tähän poikkeukseen.

72. Näin ollen sen jäsenvaltion valvontaviranomaisen, jonka lainsäädäntöä sovelletaan, olisi myös huolehdittava tietosuoja-asetuksen 55 artiklan 2 kohdan mukaisesta mahdollisesta valituksesta.

2.3 Kansanterveyteen liittyvää yleistä etua koskevat syyt

73. Tämä poikkeus on erityistapaus, joka perustuu siihen, että käsittely on tarpeen yleisen edun saavuttamiseksi.

74. Tässä tapauksessa yleinen etu rajoittuu kansanterveyden alalle, mutta, kaikkien muiden alojen yleisen edun tapaan, käsittelyn lainmukainen perusta on vahvistettava unionin oikeudessa tai jäsenvaltion lainsäädännössä.

75. Tämän poikkeuksen soveltamisesta hakukoneen ylläpitäjän toimintaan voidaan tehdä samat johtopäätökset kuin edellä. Ei vaikuta todennäköiseltä, että jäsenvaltion tai unionin lainsäädännössä vahvistettaisiin, että hakukoneen ylläpitäjän toiminnalla ja tietojen tai tietoluokan säilyttämisellä hakukoneen ylläpitäjän hakutuloksissa olisi suhde kansanterveyteen liittyvän yleisen edun saavuttamiseen.

76. Tämä johtopäätös on vieläkin selkeämpi, jos otetaan huomioon, että tietojen poistamisella luettelosta on vain se vaikutus, että jotkin tulokset poistetaan tulossivulta, joka saadaan, kun hakukriteerinä käytetään pääasiallisesti nimeä. Tietoja ei kuitenkaan poisteta hakukoneen ylläpitäjän indekseistä, ja tulokset voidaan saada muita hakuetoja käyttämällä.

77. Siksi on vaikeaa kuvitella, että kyseisten tulosten pitämisen näkyvillä, kun hakuja tehdään pääasiallisesti rekisteröidyn nimen perusteella, voidaan yleisesti katsoa olevan tarpeen kansanterveyteen liittyvää yleistä etua koskevien syiden vuoksi.

78. Edellä on käsitelty kansallisten vaatimusten sovellettavuutta koskevia kriteereitä ja sen valvontaviranomaisen määrittämistä, jonka on käsiteltävä mahdollisia vaateita tietosuoja-asetuksen 17 artiklaan liittyvässä tapauksessa, joka hylätään tämän poikkeuksen nojalla.

2.4 Yleisen edun mukaiset arkistointitarkoitukset taikka tieteelliset tai historialliset tutkimustarkoitukset tai tilastolliset tarkoitukset 89 artiklan 1 kohdan mukaisesti, jos 1 kohdassa tarkoitettu oikeus todennäköisesti estää kyseisen käsittelyn tai vaikeuttaa sitä suuresti

79. Tässä skenaariossa hakukoneen ylläpitäjän on pystyttävä osoittamaan, että tietyn sisällön poistaminen hakutulosten luettelosta on vakava este tieteelliselle tai historialliselle tutkimustarkoitukselle tai tilastolliselle tarkoitukselle tai estää sen täysin.

80. Hakukoneen ylläpitäjän on tavoiteltava objektiivisesti näitä tarkoituksia. Sillä, että hakutulosten poistaminen voisi huomattavasti vaikuttaa hakukoneen käyttämistä tutkimustarkoituksiin tai

tieteellisiin tarkoituksiin, ei ole merkitystä tämän poikkeuksen soveltamisen kannalta. Jos näitä tarkoituksia on, ne olisi otettava huomioon, kun punnitaan rekisteröidyn oikeuksia ja internetin käyttäjien intressiä saada nämä tiedot käyttöönsä hakukoneen välityksellä.

81. On myös pantava merkille, että hakukoneen ylläpitäjä voi tavoitella näitä tarkoituksia objektiivisesti ilman, että yhteys rekisteröidyn nimen ja hakutulosten välillä periaatteessa olisi tarpeen.

2.5 Oikeudellisen vaateen laatiminen, esittäminen tai puolustaminen

82. Pääsääntöisesti on hyvin epätodennäköistä, että hakukoneen ylläpitäjät voivat käyttää tätä poikkeusta tietosuoja-asetuksen 17 artiklan mukaisten tietojen hakutulosten luettelosta poistamista koskevien pyyntöjen hylkäämiseen.

83. On lisäksi korostettava, että tietojen poistamista hakutulosten luettelosta koskeva pyyntö tarkoittaa tiettyjen sellaisten tulosten poistamista hakutulossivulta, joita hakukoneen ylläpitäjä tarjoaa, kun rekisteröidyn nimeä käytetään tavallisesti hakukriteerinä. Tiedot pysyvät saatavilla muita hakuehtoja käyttämällä.